

ÎNSUȘIREA DE CUNOȘTINȚE DESPRE ZIUA DE 1 DECEMBRIE ÎN GRĂDINIȚĂ ȘI ÎN CICLUL PRIMAR

Mărioara COLOJVARI¹, Adelina SILAGHI²

mimicolojvari@yahoo.com

ABSTRACT: The first knowledge about the Great Union from 1918 is taught in kindergarten and refers to the countries that existed on the territories of Romania 100 years ago, the reason why they united forming Romania today, the language they spoke and still use today, nationality, the soldiers who have fallen on the battlefields to defend their own country. In kindergarten this information is taught integrally, preschoolers being involved in the successful progress of the activity. The knowledge about the Great Union gained in kindergarten will be completed by those accumulated in the primary classes that refers to the details of this union: the leaders and the union chronology as well as the personalities of that time that participated in accomplishment of the union. Lessons about the Great Union, the primary school puts accent on the accumulated knowledge in kindergarten. These lessons will educate both preschoolers and the small school children in the ways of the national spirit values: freedom, democracy, human dignity and tolerance.

KEYWORDS: union, country, education, kindergarten, primary classes.

În anul centenarului, școala românească are rolul onorant de a-i antrena pe copii, prin metode moderne care le ușurează astăzi cunoșterea; în dobândirea de cunoștințe, atitudini, formarea de deprinderi morale, a sentimentelor de dragoste și devotement față de țara în care trăiesc și educarea în vederea pregătirii pentru realizarea idealurilor omenirii. Ciclul preșcolar și primar le formează copiilor primele deprinderi și cunoștințe despre istoria propriului popor, îndeplinind programul de inițiere în tainele traiectoriei pe care a luat-o viața pe meleagurile pe care trăiesc.

¹ Educatoare, Grădinița P.N. nr. 2 Margine (Școala Gimnazială Nr. 1 Abram), județul Bihor

² Învățătoare, Școala Primară nr. 1 Margine (Școala Gimnazială Nr. 1 Abram), județul Bihor

Dezvoltarea timpurie, integrată a copiilor, prin principiile care ghidează dezvoltarea globală a copiilor, pe parcursul a mai multor cicluri de învățare, fixează în mintea și inima copiilor elemente educaționale care participă la construirea cunoașterii. Primele elemente care construiesc cunoașterea despre Marea Unire se referă la formarea României, a acestei țări frumoase și bogate, din mai multe țărișoare, la naționalitatea pe care o au și limba pe care o vorbesc oamenii țării noastre, la însemnele țării, la eroii țării și la cântecele care reprezintă cu onoare țara noastră.

În grădiniță aceste elemente le sunt prezentate copiilor într-un mod cât mai atractiv; activitățile din grădiniță desfășurându-se acum într-o manieră integrată; obiectivele cadru și de referință fiind în concordanță cu reperele stabilite de domeniile de dezvoltare promovate acum de curriculumul preșcolar. Astfel, preșcolarii își vor dezvolta comportamentele prosociale și conceptul de sine – dimensiuni ale Domeniului *Dezvoltarea socio-emoțională*; vor înțelege relațiile dintre evenimente și persoane și-și vor forma cunoștințe referitoare la lumea în care trăiesc-dimensiuni ale Domeniului *Dezvoltare cognitivă*. Am realizat în grădiniță, în perioada din jurul zilei de 1 Decembrie pe parcursul unei săptămâni cu tema săptămânală „1 Decembrie – Ziua Națională a României” și tema anuală de studiu „Cine sunt/ suntem?”, într-o zi, o activitate integrată cu tema „Români mici cu inimi mari”, cu scopul însușirii de cunoștințe despre ziua de 1 Decembrie și a consolidării cunoștințelor despre elementele locale, cultură, tradiții, și istoria poporului roman; care a cuprins activitățile liber alese: *Biblioteca*: „Citim imagini despre țara noastră”, *Artă*: „Harta țării” și *Construcții*: „Statui pentru eroii patriei”; activitățile pe domenii experiențiale: *Domeniul Știință* – „Unirea cea mare” – convorbire pe bază de imagini” și *Domeniul Estetic și Creativ*; „Hora Unirii” – învățare cântec; *Deșteaptă-te române!* – audiție și activitatea aleasă din etapa a doua „Țară, țară, vrem ostași!”.

Prin această activitate, realizată în mod integrat copiii și-au însușit cunoștințe în legătură cu Marea Unire, fiind ghidați pas cu pas de către educatoarele în realizarea tuturor sarcinilor, prin aceasta, făcându-se încă un pas spre „conturarea și cristalizarea multor componente ale personalității și construirea structurilor ei de bază”. Activitatea zilei a debutat cu „Întâlnirea de dimineață”, care a început cu *salutul* „Bună dimineața, românașilor!”. Preșcolarii cunoșteau semnificația acestui apelativ deoarece cu o zi în urmă, în aceeași săptămână și la aceeași temă săptămânală aflaseră că oamenii care locuiesc în România sunt după naționalitate români.

Noutatea zilei a fost anunțul că vor sărbători Ziua României, „motivarea care să canalizeze activitatea copiilor spre elucidarea problemelor rezolvate”³, fiind: „România o iubim, cu iubire o răsplătim! /vom lucra, vom învăța,/ sărbătoarea o vom respecta!/. Copiii au fost deschiși spre a-și aprofunda cunoștințele cu privire la tema săptămânii; așa că au recitat poezia „Țara mea” pe care o învățaseră cu o zi înainte și din versurile căreia știau că „roșu, galben și albastru” sunt culorile steagului românesc.

Prin tranziția „Noi suntem români”, copiii se vor îndrepta spre cele trei centre ale activității de dimineață: „Tranzițiile liniștesc, relaxează copiii și îi bine dispun pentru a se concentra mai ușor asupra activității ce urmează, asigurând o îmbinare armonioasă între elementele componente ale procesului instructiv-educativ; care stimulează sau menține activ interesul copiilor, le determină implicarea afectivă și îi antrenează prin acțiuni dinamice în desfășurarea activității integrate; datorită structurii lor deosebite, asigurând o participare activă, atractivă și stimulatoare a copiilor, introdusă scenaristic și plăcut, cu o atmosferă de bună dispoziție”⁴. Cântând „Noi suntem români,/ Noi suntem români,/ Noi suntem aici, pe veci stăpâni!”, copiii au bătut tacticos pasul, simțindu-se cu adevărat români, ceea ce i-a determinat să se îndrepte spre cele trei centre la care au îndeplinit diferite sarcini, fixate în jurul temei zilei, în funcție de preferințe. La centrul *Biblioteca* copiii au analizat imagini cu elemente specifice țării noastre. Au descris imagini reprezentând aspecte ale țării, vorbind corect, în propoziție; la centrul *Artă* copiii au colorat harta României, în conturul împărțit în trei cu culorile reprezentative pentru țara noastră: roșu, galben și albastru; iar la centrul *Construcții* „românașii harnici” au construit prin alăturare, îmbinare și suprapunere statui, folosind cuburile din plastic și lemn; apoi au așezat o imagine reprezentând un soldat pe statuie.

Tranziției „Româniiii dac-au lucrat/ Scurtă pauz-au luat/ Mergem ca să ne spălăm / Curăței să arătăm”, care i-a condus pe copii către momentul recreativ și părăsirea sălii de grupă, i-a urmat din nou „Noi suntem români” la reintrarea în sală și continuarea activității cu activitatea experiențială din *Domeniul Științe* „Unirea cea mare”, care s-a realizat prin convorbirea pe bază de imagini. După ce au intuit imaginea reprezentând România împărțită în Moldova, Muntenia, Transilvania, Bucovina, Banat, Crișana

³ Tinca Crețu, *Psihologia vârștelor*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 45.

⁴ Laurențiu Culea, Angela Sesovici, Filofteia Grama, *Activitatea integrată din grădiniță*, Editura Didactica Publishing House, București, 2008, p. 67.

și Maramureș s-a continuat cu expunerea „poveștii” înfăptuirii României de azi. Unirile acestor „părți din țară” au fost prezentate în ordine cronologică. Preșcolarii au reținut că, în urmă cu aproape 100 de ani țara lor era împărțită în mai multe „țărișoare” în care se vorbea limba română, care se luptau de câte una singură cu alte țări pentru a-și menține teritoriul intact și care au hotărât să se unească pentru a fi mai puternice în fața dușmanilor; că primele „țărișoare” care s-au unit au fost Moldova și Muntenia, ele formând o țară care se numea România; mai târziu unindu-se și Transilvania, Banatul, Crișana și Maramureșul, care s-au unit cu România la data de 1 decembrie, câțiva ani mai târziu.

Copiii vor afla că, după ce primele două „țărișoare s-au unit, formând România, poetul român Vasile Alexandri a scris o poezie, „Hora Unirii”, care a devenit un imn dedicat zilei României. Micii preșcolari cântă cu entuziasm doar o parte a cântecului, cea mai sugestivă pentru Unire: „Hai să dăm mână cu mână/ Cei cu inimă română/ Să-nvârtim hora frățiri/ Pe pământul României!” și „Unde-i unul, nu-i putere/ La nevoi și la durere./ Unde-s doi, puterea crește./ Și dușmanul, nu sporește!”; și află că pentru bucuria pe care au ajuns să o trăiască, românii care au format și au trăit pentru prima dată în țara cu numele de România au au „întins” o horă a unirii pe care o vor *juca* și ei, după care vor audia imnul de stat al României, învățând din aceasta despre solemnitatea momentului și despre poziția de „Drepti!” pe care trebuie să o adopte la audierea *cântecului României*.

După ce preșcolarii vor fi aflat atâtea lucruri despre țara lor convorbirea cu tema „De ce îți iubești țara?” va fi un prilej pentru educatoare de a afla în ce mod bat inimile micilor românași pentru țara lor; primele semne de patriotism născându-se încă de la această vârstă fragedă. Aceasta va fi tranziția către finalul activității: „Țară, țară, vrem ostași!” – jocul copilăriei noastre și evaluarea activității, când prin metoda „Turul galeriei” educatoarea și copiii vor aprecia munca colegilor de la fiecare centru fiind recompensați cu medalioane reprezentând steagul și stema României după care copiii stabilesc convingerea zilei: „Sărbătoarea României e îndrăgită de copii!”

Deși activitățile din grădiniță se realizează în cea mai mare parte prin joc, vârsta marilor descoperiri nu rămâne doar să asiste la evenimentele reprezentative pentru națiunea din care fac parte; vedem acum primele semne ale patriotismului, învățat treptat prin acumulare de cunoștințe despre istoria neamului. În grădiniță educatoarele realizează activități care au legătură cu istoria și obiceiurile românilor nu doar în preajma zilei

României ci și în săptămânile în care se vorbește despre „Strămoșii noștri” când copiii își formează reprezentări despre daci și romani, „Vechi și nou”, când cunosc obiceiuri, tradiții și multe alte aspecte din viața predecesorilor noștri, în săptămâna din jurul zilei de 24 ianuarie, când își însușesc cunoștințe despre „Mica Unire” sau chiar de „9 Mai-Ziua Europei”, când preșcolarii învață să ne integreze în marea familie europeană.

Cu prilejul Zilei Unirii preșcolarii ajung să cunoască multe alte lucruri care au legătură cu această temă: despre portul popular românesc, personalități care fac cinste țării: Henri Coandă, Mihai Eminescu, petrache Poenaru, conducătorii României, etc., locuri pitorești ale României, alte obiecte reprezentative, prin conținutul activităților cu referire la acestea, stimulându-i senzorial și antrenând procesele gândirii și dezvoltarea limbajului preșcolarilor, „însușindu-și cunoștințe elementare necesare adaptării la mediul social, formându-și deprinderi de bază în munca intelectuală și pregătindu-se din punct de vedere cognitiv pentru viața de școlar” .

Activitățile având scopuri cu referire la Marea Unire realizându-se acum integrat și în jurul unor proiecte tematice sunt mult mai eficiente, îi atrag pe copii prin motivația care trebuie să fie aleasă de către educatoare astfel încât aceasta să constituie o strategie simplă și ademenitoare pentru rezolvarea problemelor și creșterea performanțelor individuale și de grup. Astfel, obiectivele operaționale ale activităților: să denumească părțile în care era împărțită România cu mult timp în urmă, să enumere aceste părți ale României în ordinea cronologică în care s-au unit, pe rând cu România; să stabilească care sunt elementele specifice țării noastre, să cunoască semnificația cuvintelor: țară, român, patriot, stemă, etc.; vor fi atinse de cât mai mulți copii; deoarece activitatea integrată îi stimulează pe copii să pună întrebări pentru a înțelege, să-și spună punctul de vedere propriu, să coopereze în rezolvarea sarcinilor și să rezolve problemele împreună, căci, „unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește”. În situația în care li s-ar pune întrebări cu privire la Unirea cea Mare, preșcolarii ar demonstra că pot chiar să povestească despre acest eveniment, că sunt mândri că sunt români și că își iubesc țara.

Aceste cunoștințe fixate în preșcolaritate vor fi consolidate, dezvoltate și sistematizate în clasele primare, unde învață la orele de istorie ani și alte detalii ale Marii Uniri. Dacă preșcolarii cunosc despre primele țări care au format România că sunt Moldova și Muntenia școlarii mici află că s-au unit în anul 1859, sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei

fiind ales domn la 5 ianuarie 1859 în Moldova, *Unirea muntenilor și moldovenilor* se înfăptuindu-se la 24 ianuarie 1859, prin alegerea sa ca domn și în Muntenia; *domnul Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei* devenind *Alexandru Ioan Cuza*. Școlarii învață și despre reformele acestui domnitor: dezvoltarea agriculturii – țăranii primind pământ din proprietatea statului, a mănăstirilor și a boierilor; a industriei și comerțului, reorganizarea armatei, învățământul primar devenind obligatoriu, înființându-se în timpul acestuia licee și la Iași și București primele universități.

Școlarii învață despre cucerirea Independenței României, cum Dobrogea și Delta Dunării sunt unite cu România, cum pentru prima dată statul este numit România prin adoptarea Constituției în iunie 1866 în timpul domniei lui Carol I, despre unirea Basarabiei cu România în data de 27 martie 1918 și a Bucovinei în data de 28 noiembrie 1918; la acestea alăturându-se Transilvania la 1 decembrie 1918. Despre „Unirea Transilvaniei cu România” învață din mărturiile istorice (după povestirile participanților la marele eveniment): „Românii vin în Cetatea Unirii cu căruțele sau pe jos. Sunt peste 100000. Poartă steaguri tricolore și cântă Deșteaptă-te române! și Pe-al nostru steag e scris Unire!. Vasile Goldiș citește mulțimii actul prin care se hotărăște UNIREA. Toți cei prezenți aprobă cu bucurie”⁵.

Școlarii mici învață la orle de istorie despre personalitățile vremii care susțin cauza unirii: Take Ionescu, I.C. Brătianu, Nicolae Iorga, Vasile Goldiș, Iuliu Maniu; și despre constituția României, adoptată în anul 1991, care prevede că „Ziua națională a României este 1 Decembrie”. Școala în primii ei ani „operează” cu aceleași metode ca și grădinița: are misiunea de a înzestra și forma elevii cu abilități care-l vor ghida spre finalizarea cu succes a fiecărei clase; cu parcurgerea într-un mod plăcut și eficient a tuturor lecțiilor. Lecțiile de istorie le asigură copiilor o bună cunoaștere a trecutului și îi fac pe școlari conștienți de importanța și meritul acestor evenimente din trecut, pentru dezvoltarea societății de azi.

Grădinița și școala primară acordă multă atenție învățării în lecțiile despre Marea Unire. Prin modalități motivante, care inspiră și susțin învățarea educatoarele și învățătoarele realizează activități despre ziua de 1 Decembrie, cu un design atractiv, adoptă atitudini favorabile implicării copiilor și ridică așteptările proprii ale copiilor cu privire la acumularea de cunoștințe pe această temă.

⁵ Mărioara Colojvari, *Modalități de realizare a activităților din grădiniță în formă integrată*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2014, p.18.

Prin urmare, zilele premergătoare zilei de 1 Decembrie în grădinițe și la școală sunt zile dedicate Zilei Naționale a României, care pentru generația tânără devin lecții frumoase de istorie, care îi educă pe copii în spiritul valorilor naționale: libertatea, democrația, demnitatea umană, toleranța. Feedback-ul pozitiv din partea copiilor reiese aici din rezultatul pozitiv obținut în urma strategiilor utilizate în aceste activități: cunoașterea evenimentelor din trecut, și a deciziilor care au influențat parcursul țării în mod pozitiv și negativ; din atitudinea pozitivă, creativă și activă, din realizarea cu succes a sarcinilor și prezentarea materialelor finalizate cu succes.

Bibliografie:

- [1] Crețu, Tinca, *Psihologia vârstelor*, Editura Polirom, Iași, 2009
- [2] Culea, Laurențiu, Sesovici, Angela, Grama, Filofteia, *Activitatea integrată din grădiniță*, Editura Didactica Publishing House, București, 2008
- [3] ***, *Culegere de texte pentru Istoria României*, vol. 1, coordonator Acad. Ștefan Pascu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
- [4] Colojvari, Marioara, *Modalități de realizare a activităților din grădiniță în formă integrată*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2014
- [5] Voiculescu, Elisabeta, *Pedagogie preșcolară*, Editura Aramis, București, 2001